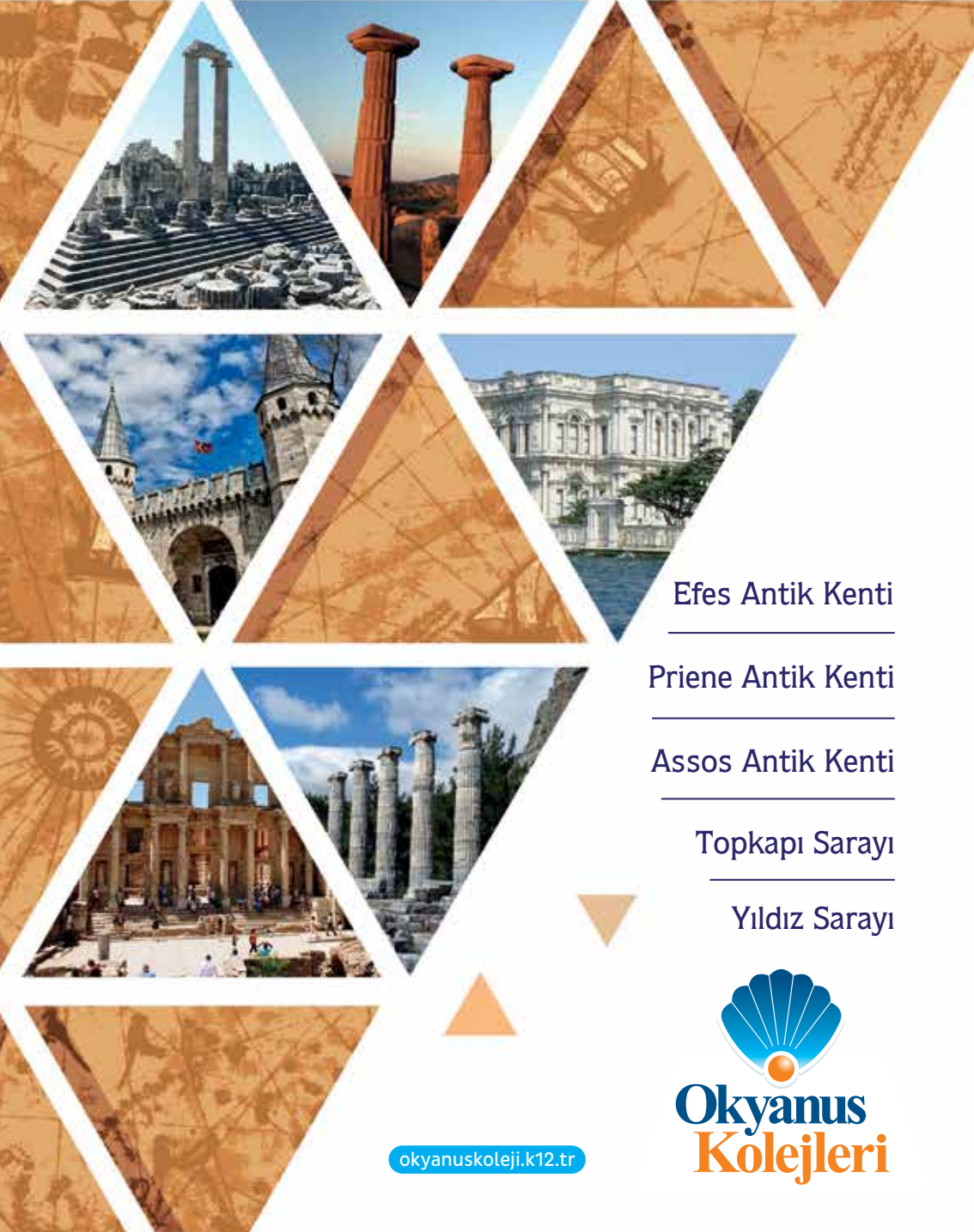

D E R G İ S İ

torih

5. SAYI
KASIM
2019

İNSANLIĞIN ORTAK MİRASI "MÜZELER"

Efes Antik Kenti

Priene Antik Kenti

Assos Antik Kenti

Topkapı Sarayı

Yıldız Sarayı

Okyanus
Kolejleri

okyanuskoleji.k12.tr

YIL / SAYI

2019 / 5

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

AYLİN GÜRLEK

YAYIN YÖNETMENİ

NURCİHAN KAYA

Tarih Öğretmeni

YAZI ARAŞTIRMA

RANA DEMİRCAN

ECEM ÖZKOYUNCU

ESLEM TUNA

BERKE ERDER

İLAY KARADUMAN

SEVAL DEMİREL

SELEN UĞURLU

FATMA ÜLBEGİ

GRAFİK TASARIM

NİHAN CAN

İÇİNDEKİLER

3

ÖNSÖZ

4

EPHESUS (EFES) ANTİK KENTİ

7

PRIENE ANTİK KENTİ

9

ASSOS ANTİK KENTİ

11

İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ

13

TOPKAPI SARAYI'NIN BİLİNMEYEN HAREMİ

15

ABDÜLHAMİT VE YILDIZ ÇİNİ FABRİKA-İ HÜMAYUN'U

18

BURSA'NIN ZAMAN AYARI TOPHANE SAAT KULESİ

20

BEYLERBEYİ SARAYI

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Kolejleri'ne aittir. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright 2015 © Tüm Hakları Saklıdır.

Kültürel ya da tarihsel değeri olan nesnelerin toplanarak sergilendiği yerlere müze adı verilir. Müzeler, toplumların bilim ve sanat ürünleri ile yer altı ve yer üstü zenginliklerini sergilemek amacıyla oluşturulmuş kurumlardır.

Yüzyıllar boyunca toprak altında saklı kalmış tarihî eserlerin gün ışığına çıkarılarak sergilenmesi, toplumu oluşturan bireylerin geçmişı daha iyi tanımlarına olanak sağlar.

Ayrıca müzeler, toplumu aydınlatmak amacıyla insan soyunun gelişimi, doğa olaylarının oluşumu ve teknolojinin geçirdiği değişim gibi konularda araştırmalar yapan bilimsel merkezlerdir.

Müzenin Amacı Müzeler, tarihin eski dönemlerinde yaşamış toplumları bilim ve sanat açısından inceleyerek, hem günümüzü hem de geleceği aydınlatmak amacını taşıyan kurumlardır. Müzelerde bulunan nesnelerin anlam ve önemi müze içinde ve dışında yazılı ve sözlü olarak, ayrıca rehber eşliğinde yapılan gezilerle açıklanır. Böylece, ziyaretçilerin müzede yer alan eserler hakkında ayrıntılı bilgi edinmeleri sağlanır. Sergiledikleri geçmişe ait eserlerle, ülkelerin ulusal değerlerinin oluşmasına önemli katkılarda bulunan müzeler, aynı zamanda etkin katılım ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan eğitim kurumlarıdır.

Bu sayıdaki tamamımız **"İnsanlığın Ortak Mirası Müzeler"** olarak belirlendi.

Böylece öğrencilerimize ve değerli okuyucularımıza bir farkındalık yaratmayı amaçladık. Keyifli okumalar dilerim.

Aylin Gürlek
Tarih Bölüm Başkanı

EPHEŞUS (EFES) ANTİK KENTİ

ECEM ÖZKOYUNCU 12/C BAHÇEŞEHİR ■

İlk Kuruluş Dönemi

Efes'in ilk olarak tarihte amazon adıyla anılan kadın savaşçılar tarafından kurulduğu ve hatta isminin Arzawa (Ana Tanrıça Kenti) Krallığı'nın bir şehri olan Apasas'tan geldiği rivayet edilir. Bu döneme dair çok net bilgiler bulunmasa da uzun yıllar bu bölgede yerli halkın yaşadığı düşünülüyor.

Roma Dönemi ve İkinci Kuruluş Dönemi (Efes'in Efes Oluşu)

Öncesinde küçük bir yaşam merkezi olduğu düşünülen bölgenin önem kazanıp güçlenmesi Atina Prensi Androklos eliyle başlıyor. Efes Antik Kentin de bulunan Hadrianus Tapınağı girişinde Efes'in kuruluşunu anlatan şu cümleler bulunuyor; Atina kralı Kodros'un cesur oğlu Androklos, Ege'nin karşı yakasını keşfetmek ister. Önce, Delfi kentindeki Apollon Tapınağı'nın kâhinlerine danışır. Kâhinler ona, balık ve domuzun işaret ettiği yerde bir kent kuracağını söyler. Androklos bu sözlerin anlamını düşünürken Ege'nin lacivert sularına yelken açar... Kaystros (Küçük Menderes) Nehri'nin ağzındaki körfeze geldiklerinde karaya çıkmaya karar verirler. Ateş yakarak tuttıkları ba-

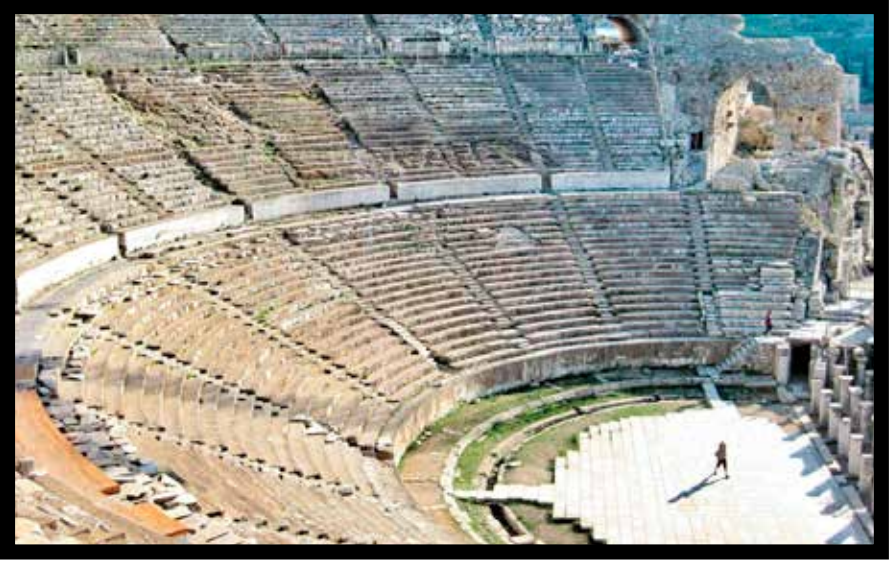
lıkları pişirirlerken çalılırların arasından çıkan bir yaban domuzu, balığı kaparak kaçar. İşte kehanet gerçekleşmiştir. Burada bir kent kurmaya karar verirler... (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Efes>, tarih yok)

Androklos ile başlayan Efes'in büyüme süreci M.Ö. 129 yılında Bergama Kralı Attolos'un bölgeyi Romalılara miras olarak bırakmasıyla zirveye ulaşmıştır. Bu tarihten sonra Efes tarihçilere göre Asya'da bulunan en önemli ticaret merkezi haline gelir. Ayrıca burada açılan felsefe okulu da önemli bir merkez olmasında büyük rol oynamış.

Hristiyanlığın ortaya çıkışıyla birlikteyse şehir önce incilin önemli isimlerinden Aziz Paul'un bir süre burada bulunması ve burada vaazlar vermesiyle, sonraları ise Aziz John ve Bakire Meryem'in buraya gelişi ile dini bir merkez haline gelmiştir. Bu tarihten itibaren altın çağını yaşayan Efes bir süre sonra sık sık el değiştirmeye ve istikrarsız bir ivme çizmeye başlar. Ve nihayet 1304 yılında Türklerin eline geçer.

Beylikler ve Osmanlı Dönemi

1304 yılı itibarıyla Türk beyliklere geçen Efes'te 98 yıl boyunca refah sürse de 1402

yılında Moğol saldırılarında nasibini alır ve büyük tahribata uğrar. 1425 yılında ise şehri Osmanlı fetheder. Bu noktadan sonra Efes büyük bir hızla önemini yitirir ve 20.yüzyıla geldiğimizde Mendere Nehrinin taşıdığı kumlar ovayı genişletmiştir. Bir sahil kenti olan Efes artık denize 5km kadar uzaklıkta kalır.

Efes Antik Kenti'nin Önemli Yapıları

Artemis Tapınağı

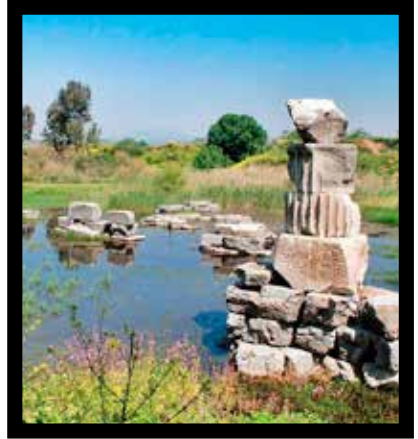
Çok şey yazılabilir, çok şey söylenebilir ama dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis Tapınağı için ama ne yazarsak yazalım Dünyanın yedi harikasını derleyen Sidon'lu Antipater kadar güzel tarif edemeyiz tapınağı;

"Mağrur Babil'in üstünde savaş arabaları için yol olan duvarını ve Alpheus'daki Zeus heykelini ve asma bahçeleri gördüm ve güneşin kolosunu ve yüksek piramitlerin devasa işçiliğini ve Mausolos'un engin mezarını; ama Artemis'in bulutlar üzerine kurulmuş evini gördüğümde diğer tüm harikalar parlaklıklarını kaybetti ve dedim ki "İşte! Olympus'un dışında, Güneş hiç bu kadar büyük bir şeye bakmadı." (Antipater, Yunan Antolojisi [IX.58])

Efes Antik Tiyatrosu

Antik dönemin en büyük açık hava tiyatrosu özelliğini taşıyan bu tiyatro tam 24.000

kişi kapasiteli. Tiyatronun sahnesi maalesef yıkılmış durumda ancak oturma alanları gayet iyi durumda. Bu tiyatro en büyük tiyatro olma özelliği dışında St.Paul'un vaazlarının da gerçekleştiği yer olduğundan Hristiyanlık adına da çok önemli eser konumundadır.

Celsus Kütüphanesi

Efes'te bulunan belki de en güzel yapı. Celsus Kütüphanesi M.S. 106 yılında ölen Efes valisi Celsus adına oğlu tarafından yaptırılmıştır. Kütüphane dışarıdan iki katlı bir görünümde olsa da içeriden tek katlı ve yüksek tavanlı bir yapıdır.

Yamaç Evler

Efesin zenginlerinin sitesinde sıra. 4000 m² alan üzerine inşa edilen evlerin her birinin avlusu bulunuyor. Evler döneme göre o ka-

dar lüks ki yerden ısıtma sistemiyle ısınyor-
larmış. Şehir terk edilene kadar kullanılan
bu evler şu anda da gezmek için gayet iyi
durumdalar.

Meryem Ana Evi

Burası Meryem'in Aziz John'la birlikte son
yıllarını geçirdiği düşünölen kilise. Bu kilise-
nin de bulunuşu oldukça ilginç bir hikâyeye
sahip.

Bir Alman köyünde yaşayan Anna Katharina
Emmerick isimli daha önce köyünden hiç
çıkılmamış olan bir kadın amansız bir hastalı-
ğa yakalanır. Hastalığa yakalandıktan sonra
tanıması mümkün olmayan kişiler ve gör-
mesi mümkün olmayan yerler hakkında çok
tutarlı bilgiler vermeye başlar. Bu durum
yazar Clemens Brentano'nun da dikkatini
çeker ve bu kadının yanına yerleşir. Brenta-
no kadın ölene kadar kadınla kalır ve kadının
ölümünden sonra onun anlattıkları doğ-
rultusunda Meryem'in yaşamını yazıp kitap
haline getirir. Tarih 1891 yılını gösterdiğinde
İzmir Fransız hastanesinde bu kitap topluca
okunurken gerçeklik payının olup olmayacağı
üzerine bir tartışma geçer ve bu küçük
grup 29 Temmuz 1891 yılında kitapta anlatı-
lanlar ışığında bu kiliseyi bulurlar.

Yedi Uyurlar

Birçok kültürde Hristiyanlıkta ve Müslü-
manlıkta küçük farklılar dışında örtüşen bir
efsane. Tüm efsanelerin ortak noktası dö-
nemin yöneticilerinin baskılarından beze-
rek halkını terk eden 7 kişinin bir mağaraya
girerek orada yaşamaları.

Efes'te ki mağarayla ilgili efsane ise şöyle
devam ediyor. Hükümdar bu isyancıların
kaçtığı mağarayı duyar ve mağaranın giri-

şini kapattırıp içeridekileri ölüme terk eder
mağara girişine de içeridekileri cezalandır-
dığına dair bir tabela koydurur. Bu olaydan
200 yıl sonra mağaranın bulunduğu arazi
sahibi mağaranın girişini açar ve yedi uyur-
ları orada görür. Yedi uyurlardan bazılarının
yiyecek almak için köye inmesiyle de bu
mucize gün yüzüne çıkar.

Efsane böyle ancak Yedi Uyurların uyuduk-
ları mağaranın bulunduğu iddia edilen ül-
kemizde 4 tane dünyada ise 33 adet farklı
nokta bulunmakta.

PRIENE ANTİK KENTİ

RANA DEMİRCAN 10 GSL/ BAHÇEŞEHİR ■

Mykale Dağı'nın eteklerinde bulunan Priene Antik Kenti'nin İyonlar tarafından kurulduğu söylenir. MÖ 1200'de Batı Anadolu'da kurulmuş bir medeniyet olan İyon Uygarlığı; Priene, Efes, Khios, ve Miletos'un da aralarında bulunduğu 12 şehir devletinden oluşan birlikler kurmuş, tarım ve deniz ticareti ile zenginleşerek medeniyetler arasında en gelişmiş medeniyeti oluşturmuşlardır. Güvenlik konusunda da ele geçirilmesi zor bir konumda Priene. Arkasında Mykale Dağı'nın sert yamacı ve çok kenarlı taşlarla örülen surlar, Priene'yi dışarıdan gelecek saldırılara karşı koruyor.

Hipokrat, Herodot, Diyojen, Pisagor, Thales gibi ünlü bilim insanları yetiştiren İyon Uygarlığı'na bağlı Priene Kenti, Aegyptus tarafından yapılsa da çeşitli saldırılara maruz kalmış ve birkaç defa yönetim değiştirmiş. MÖ 4. yüzyılda şehir, yolları birbirlerini dik açıyla kesecek şekilde yeniden inşa edilmesi, kavşakların arasındaki mesafenin eşit olması ve kentin 80 eşit parçaya ayrılan bir plana sahip olması nedeniyle günümüzdeki izgara sistemi şehir planlarının öncüsü olmuştur.

MÖ 570 yıllarında doğan ünlü bilge Bias, Priene'lidir. Adaleti her şeyden üstün tutan ve dönemin yasalarını derleyen bilge olarak bilinen Bias, hayatı boyunca mutluluğun yollarını anlatmaya çalışmıştır.

Kendine aynada bak; kendini güzel buluyorsan onurlu davran, çirkin buluyorsan tabiat ananın eksikliğini onurlu bir davranışınla kapat. – Bias

Priene Antik Kenti'nin bir zamanlar güçlü bir liman kenti olduğu ve kentin önünde denizin olduğu bilinir. Deniz ticaretinin, zenginleşmesinde önemli bir etkeni olduğu Priene'nin Naulokhos adı verilen limanı bugün, Büyük Menderes Nehri'nin alüvyonları ile dolarak Büyük Menderes Ovası'nda kaybolmuştur. Limanın kaybolmasıyla Bizans Dönemi'nde önemini yitirir ve 2. yüzyılda tamamen terk edilir. Haritada, kırmızı çizgi içerisinde gördüğümüz alanın tamamı denizle çevriliydi. Haritada bile alüvyonların rengini kayalardan ayırmak mümkün.

Priene Antik Kenti'nin en önemli yapılarından biri Athena Polias Tapınağı'dır. Tapınağın mimarı, dünyanın 7 harikasından biri olan ve Bodrum'da yer alan Halikarnas Mozolesi'nin mimarı ile aynı kişidir. Mimar Pytheos'un, 6 x 11 sütunla inşa ettiğini tapınak konumu itibarıyla şehrin en güzel noktasındadır. Birçok tapınakta olduğu gibi Athena Tapınağı'nın içinde de Tanrıça Athena'nın heykeli bulunurdu. Tapınağın dışı ise bir sunak alanı olarak kullanılıyordu. Priene Antik Kenti'nin zirvesinde ayakta kalmış 5 sütunun bulunduğu yer Athena Tapınağı'dır.

Priene Antik Kenti'nin rekonstrüksiyonu 1986 yılında Hoepfner ve Schwandner tarafından hazırlanmıştır. Böylece kentte bulu-

nan yapıların konumları, tapınaklar, tiyatro ve şehir planı daha net bir şekilde canlandırılabilir.

Antik kentin 6500 kişilik yarım daire şeklindeki tiyatrosu ise MÖ 3. yüzyıla tarihlenmiştir. Yamaçtaki bir oyuk üzerine inşa edilen tiyatronun birinci oturma sırası, kentin ileri gelenleri için ayrılan özel mermer koltuklardan oluşur. 640 kişilik Bouleuterion, yani divan meclisi, yargı kararlarının verildiği yapı olarak kullanılırdı. 20 x 21 metre ebatında olan ve üç tarafı oturma sırasıyla çevrili olan yapının üstü ahşap bir çatı ile kapatılıyordu. Agora, Zeus Tapınağı, Demeter Tapınağı ve konutlar, antik kentin görülmesi gereken diğer yapıları arasında.

ASSOS ANTİK KENTİ

BERKE ERDER/ 12C BAHÇEŞEHİR

Assos Antik kentinin tarihçesi M.Ö. 6.yy'a kadar gidiyor. Zamanında kent, yüzünü denize dönmüş ve teraslarla iniliyormuş denize. Osmanlıların yerleşmesinden sonra yerleşim ters istikamette gelişme göstermiş ve Behramkale köyü ortaya çıkmış.

Kent sönmüş bir volkanik tepe üzerine, andezit kayalıkları arasına, denizden 236 metre yüksekliğe kurulmuş. Assos'un etrafında bol bulunan andezit taşı kentin inşasında kullanılmış. Assos taşı zor işlenen ama çok dayanıklı bir taş. Eskiler onun için insan yiyen taş diyorlarmış. Bu taştan yapılan lahitler zamanında Assos'dan ihraç edilen mal türlerindenmiş.

Assos'da arkeolojik ilk kazı 1881-1883 yıllarında Amerikalı bir arkeoloji grubu tarafından yapılmış.1981 yılında tekrar başlayan kazılarda ilk olarak nekropol yani mezarlık ortaya çıkarılmış.

Surlar

Kentin çevresi günümüzde de görülebilen 3200 metre uzunluğunda 20 metre yüksekliğinde surlarla çevrilidir. Surlar M.Ö. 4. yy'da inşa edilmiştir. Kente giriş ve çıkışı sağlayan iki ana kapı bulunmaktadır. Doğu ve batı kapılarının önündeki alan nekropol(mezarlık) olarak kullanılmıştır. Nekropolde basit mezarların yanı sıra görkemli anitsal mezarlar da bulunmuştur.

Nekropol

Nekropolün 9 yüzyıl boyunca mezarlık olarak kullanıldığı tespit edilmiş. En eski gömülerde yakılan cesetlerin küllerinin küplere konulup ağzlarının kapanması şeklinde gömüldüğü görülmüş. Sonra daha büyük küplere ana karnındaki pozisyonda yerleştirilmiş ölümler. Küplerin içine ölü için hediyeler de konuluyormuş. Daha sonra lahit şeklinde mezarlar kullanılmış. Lahitler yüzeye yakın oldukları için kolayca ortaya çıkarılmış ve define avcıları tarafından soyulmuş çoğu. Lahitlerin içinde ele geçirilen, ölü için konulan hediyelerden en ilginç pişmiş topraktan yapılmış bir kadınlar orkestrası heykelciği!

Athena Tapınağı

Antik kentin en yüksek noktasında Athena Tapınağı bulunuyor. Arkaik Çağ'da Anadolu'da yapılan ilk ve tek dor düzenindeki tapınak, hala büyüleyici ortamını koruyor. Zeus'un kızı ve 12 Olimpos Tanrısından biri olan Athena kentin koruyucu tanrıçasıymış. Sağlam sütunlardan çıkarılan örnek kalıplarla dökülen yeni sütunlar ayakta. Karşınızda Midilli adası, görkemli Ege denizi, yüzünüzü okşayan rüzgar, özellikle gün batımında sizi antik çağlara götürece kadar etkileyici. Tapınağın kutsal odasında bulunan tanrıça heykeli 1800'lü yıllarda Amerikalılar tarafından götürülmüş.

Sütunların üzerlerindeki frizlerin(kabartmaların) bir kısmı Boston Müzesi, Louvre Müzesi ve İstanbul Arkeoloji müzesinde saklanıyor. Kabartmalarda Herakles ile ilgili bir hikaye anlatılıyor.

Amfi Tiyatro

Antik kentin güney yamacında Midilli Adası'na karşı kurulmuş tiyatronun bir deprem sonucunda yıkıldığı tespit edilmiş. Doğal bir kaya oyuğuna yapılmış, tahmini 2500 kişilik olan tiyatro sonraki yıllarda taş ocağı olarak kullanılmış. Yapım tekniği ve plan özellikleri açısından bir Roma çağı tiyatrosudur.

Tiyatronun yıkılan duvarları restorasyon sonucunda yeniden örüldü. Aslına uygun oturma sıraları yeniden dökülerek yapıldı.

Şu anda tiyatro 1500 kişiyi ağırlama kapasitesinde ve çeşitli festival ve konserlere ev sahipliği yapabilmekte. İskeleye inen yol üstünde, solda, giriş kapısını fark edeceksiniz tiyatronun.

Agora

Agora insanların bir araya geldiği kentin en hareketli yeri. Assos agorası farklı zamanlarda inşa edilmiş karşılıklı iki stoa ile çevrelenmişti. Stoaar üzeri kapalı, insanları güneşten ve yağmurdan koruyan yürüyüş ve oturma alanlarıydı. Ayrıca Agora etrafında spor eğitimi için inşa edilmiş gymnasion, bouleuterion(meclis binası), Bizans Kilisesi kalıntıları bulunmaktadır.

İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ

ESLEM TUNA 12/C BAHÇEŞEHİR

Osmanlı'da tarihi eser toplama merakının izleri Fatih Sultan Mehmet döneminden itibaren takip edilebilir. Fakat sistemli bir şekilde müzeciliğin kurumsal olarak ortaya çıkışı İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin 1869 yılında 'Müze-i Hümayun' yani İmparatorluk Müzesi olarak kuruluşuna denk gelir. Aya irini kilisesinde o güne değin toplanmış arkeolojik eserlerden oluşan Müze-i Hümayun İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin temelini oluşturur. Dönemin Maarif Nazırı Saffet Paşa, müze ile yakından ilgilenmiş, müzeye eser kazandırmak için kişisel çabalar sarf etmiştir.

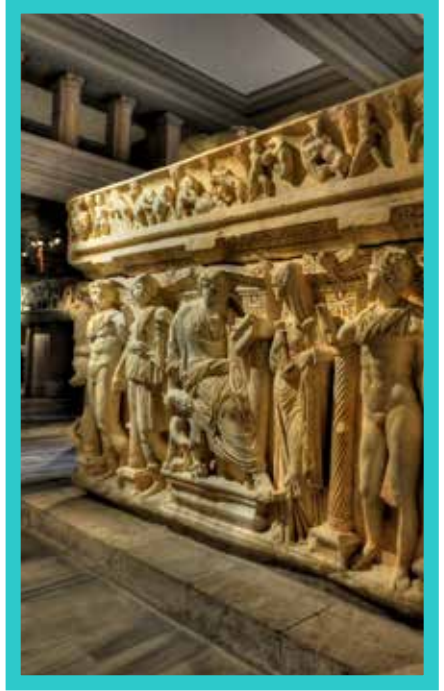
1881 yılında Sadrazam Edhem Paşa'nın oğlu Osman Hamdi Bey'in müze müdürlüğüne atanması ile birlikte Türk müzeciliğinde yeni bir çığır açılır. Osman Hamdi Bey Nemrud Dağı, Myrina, Kyme ve diğer Aiolia Nekropollerinde ve Lagina Hekate Tapınağı'nda kazılar yapmış ve buradan gelen eserleri müzede toplamıştır. 1887-1888 yılları arasında günümüzde Lübnan'da bulunan Sayda'da yaptığı kazılar sonucunda Krallar

Nekropolü'ne ulaşmış ve dünyaca ünlü İskender Lahdi başta olmak üzere pek çok lahit ile İstanbul'a dönmüştür.

ARKEOLOJİ BİNASI

Arkeoloji Müzesi ise dünyada müze binası olarak inşa edilmiş ender yapılardan biri olma özelliği ile göze çarpar. İstanbul'daki Neo-Klasik mimarinin en güzel ve görkemli örneklerinden biri olan Arkeoloji Müzesi, cephesinin ihtişamı ile son derece dikkat çekici bir mimariye sahiptir. Uzun cephede geniş merdivenlerle ulaşılan iki girişi, dörder sütun ve alınlıklarla bir tapınak görünümündedir. Alınlık üzerinde bulunan kufi üsluptaki Osmanlıca yazıda 'Âsâr-ı Âtika Müzesi' (Eski Eserler Müzesi) yazmaktadır. Bu yazının üzerinde bulunan Tuğra, Klasik Bina'yı inşa ettiren Osmanlı Padişahı II. Abdülhamid' e aittir.

1887 ve 1888 yılları arasında Osman Hamdi Bey tarafından yapılan Sidon (Sayda Lübnan) Kral Nekropolü Kazısı'ndan İstanbul'a getirilen, aralarında İskender Lahdi, Ağlayan Kadınlar Lahdi, Likya Lahdi, Tabnit Lahdi gibi ihtişamlı eserlerin sergilenebilmesi için yeni

bir müze binasına ihtiyaç duyulmuştur. Osman Hamdi Bey'in isteği üzerine Çinili Köşk'ün karşısına dönemin ünlü mimarı Alexandre Vallaury tarafından inşa edilen ve Müze-i Hümayun (İmparatorluk Müzesi) olarak kurulan İstanbul Arkeoloji Müzeleri 13 Haziran 1891'de ziyarete açılmıştır. Müzenin ziyarete açıldığı 13 Haziran günü halen ülkemizde Müzeciler Günü olarak kutlanmaktadır.

Arkeoloji Müzesi binasına, 1903 yılında kuzey ve 1907 yılında güney kanadın eklenmesi ile bugünkü ana müze binası oluşturulmuştur.

Ana Müze binasının güney doğu bitişiğine, yeni sergi salonlarına duyulan ihtiyaç nedeni ile 1969 -1983 yılları arasında bir ilave yapılmış ve bu bölüm Ek Bina (yeni bina) olarak adlandırılmıştır.

TOPKAPI SARAYI'NIN BİLİNMEYEN HAREMİ

İLAY KARADUMAN 11/A BEYLİKDÜZÜ

Tarihi yarımadaanın en ihtişamlı yapısıdır Topkapı Sarayı. Dört asır boyunca üç kıtaya hüküm sürmüş bir imparatorluğun ve hilafetin merkezi olan Topkapı Sarayı, aynı zamanda dünyanın sayılı kültür miraslarından biri.

Fatih Sultan Mehmed'in 1453 yılında İstanbul'u fethetmesinden sonra 1460 yıllarında yapımına başlanan ve 1478 yılında tamamlanan Saray; Marmara Denizi, İstanbul Boğazı ve Haliç arasındaki tarihi İstanbul yarımadasının ucundaki Sarayburnu'nda bulunan Doğu Roma akropolü üzerindeki 700.000 metrekaarelik bir alan üzerine kurulmuştur. Fatih Sultan Mehmed'den itibaren otuz birinci padişah Sultan Abdülmecid'e kadar yaklaşık dört yüz yıl süreyle imparatorluğun idare, eğitim ve sanat merkezi olarak kullanılmış, aynı zamanda padişahın evi olmuştur. 19. yüzyılın ortalarında hanedanın Dolmabahçe Sarayı'na taşınması ile terk edilmiş olmasına rağmen önemini her zaman korumuştur.

Topkapı Sarayı'nın olağanüstü zenginlikteki koleksiyonları ve son derece ilgi çekici

hikâyelerle örülü tarihi bu sarayı dünyanın en görülmeye değer saraylarından biri kılar. İmparatorluk Hazinesi, Avrupa Porselenleri ve Camları, Bakır ve Tombak Mutfak Eşyası, Çin ve Japon Porselenleri, Gümüşler, Hırka-i Saadet Dairesi ve Kutsal Emanetler, İstanbul Cam ve Porselenleri, Padişah Elbiseleri, Padişah portreleri ve resim koleksiyonu, Silahlar müzede sergilenen değerli koleksiyonlar arasındadır.

Sarayda en merak edilen bölümlerden biri olan harem aslında hiçte bilindiği gibi yol geçen hanı değildir. Harem, padişahın annesinin, bekar kız kardeşlerinin, küçük yaşta şehzadelerin, sultanların ve padişah eşlerinin yaşadığı yerd. Cariyeler ve harem ağaları bile istediği vakit rahat rahat haremde dolaşmazdı.

Osmanlı'da sarayda iç örgütlenme ve burada bulunan üniversite seviyesindeki yüksek okul olan "Enderun"un karşılığı olan haremde, kadınlar nasıl davranmaları gerektiğini öğrenir, özellikle müzik konusunda eğitim alırlardı. Baş kahyanın denetimindeki kadınlar, dikiş dikmesini, Türk müziği aletlerini

çalmayı öğrenirlerdi. Hatta Türk müziğinin önemli bestekarlarından Leyla Saz ve Dilhatyat Kalfa haremde çıkmıştı. Harem sanılanın aksine bir eğitim kurumuydu. 'Haremde yaşayan kadınlar çok küçük yaşlarda buraya gelirdi. Kırım, Rusya ve Çerkezistan başta olmak üzere buraya gelen kızlar, sarayda eğitim alır, 9 yıl hizmetten sonra "İtkıname" denilen özgürlük belgeleri ile güzel bir çeyiz alarak saraydan ayrılabilirlerdi.

Harem bölümündeki en çok dikkat çeken detay ise gizli tünellerdir. Bugün sarayı gezen hiç kimse haremde altından Gülhane'ye kadar uzanan bu tünellerden haberdar değildir. Bazı padişahlar bu yolları kullanarak sahile iniyor ve sandalla Anadolu yakasına geçiyordu. Bazı tünellerse Eminönü ve Beyazıt Meydanı'na kadar uzanıyor. Bu tüneller, haremde Osmanlı için ne kadar korunaklı ve kıymetli olduğunun göstergesi.

ABDÜLHAMİT VE YILDIZ ÇİNİ FABRİKA-İ HÜMAYUN'U

FATMA ÜLBEĞİ / 12C BEYLİKDÜZÜ

Sultan II. Abdülhamit'in Yıldız Sarayı içerisinde kurduğu çini fabrikasını biliyor muydunuz?

Osmanlı Tarihî'nin en hararetili zamanlarına damga vuran devletin emektar baba ocağı Topkapı Sarayı'ndan izler barındıran Yıldız Sarayı İstanbul'daki en göz alıcı yapılardan biri olarak Beşiktaş sırtlarından şehre göz kırpmaktadır.

İlk olarak III. Selim'in annesi Mihrişah Valide Sultan için yaptırılan Yıldız Sarayı, Bizans Dönemi'nden beri kullanılan bir koruluk içinde yer alıyor. Orta Çağ şatolarına benzeyen bir görünüme sahip olan yapı, Osmanlı mimarisini yansıtan tasarımı ve ihtişamlı dekorasyonu ile İstanbul'un en çok ilgi çeken yerleri arasında.

Önceleri Kazancıoğlu Bahçesi adıyla anılan, daha sonra padişahın Hasbahçeleri arasına giren bir koruluk içine yapılan Yıldız Sarayı, Beşiktaş'ın Barbaros Bulvarı üzerinde bulunuyor. İlk olarak III. Selim'in annesi Mihrişah Sultan için bir köşk olarak inşa edilen yapı, 18-19. yüzyıl padişahlarının ekledikleri köşk ve kasırlar sayesinde giderek genişledi.

Sarayın yıldızı Sultan II. Abdülhamit Han ile parlamıştır. 1876-1909 yılları arasında 33 sene devletin merkez sarayı olarak kulla-

nılmıştır. Dolmabahçe kadar gösterişli olmamasına rağmen ondan daha korunaklıdır. Dolmabahçe Sarayı denizden gelebilecek her türlü saldırıya açık olduğu için Sultan II. Abdülhamit bir tedbir olarak Yıldız Sarayı'nı kullanmıştır. Onun zamanında burada Küçük Mâbeyin Köşkü, harem binaları, Câriyeler Dairesi, Kızlarağası Köşkü, Şâle Köşkü, Yıldız Camii, tiyatro, marangozhane, eczahane, tamirhane, kilithane, çini atölyesi, kütüphane, şehzade köşkleri yapılmış ve bugünkü saray kompleksi ortaya çıkmıştır. Yıldız Çini Fabrikası, esas adı ile Yıldız Çini Fabrika-i Humayunu 1890 yılında kuruldu. Aslına bakarsak o yılların en önemli çini ve porselen işleri Fransa'nın Sevr kasabasından geliyordu.

Fransız elçisi ile bir yemekte buluşan padişah, masadaki porselenleri çok beğendiğini ve bu porselenlerin Sevr'den geldiğini ifade etmesi üzerine elçi, "Hünkarım öyleyse buraya da bir Sevr inşa edelim" deyince İstanbul'da çini fabrikası kurma düşüncesi hayata geçmiştir.

"Yıldız Çini Fabrika-i Humayunu"nun kuruluşunun diğer yorumu ise şöyledi: Fabrika doğrudan doğruya Büyükelçi Paul Cambon'un "koruduğu bir kişiye" iş alanı sağla-

mak için önerisiyle kurulmuştu. Bu yüzden Padişahla yaptığı bir görüşmede bir çini fabrikası kurmayı önermiş ve böylece çalışmalar başlamıştı. Yine başka bir rivayete göre Anadolu'da önemini kaybeden çiniciliğin yeniden hayat bulması içinde böyle bir faaliyet başlatılmıştır. Bütün bunların yansira o yıllarda Prusya Kralı, Avusturya-Macaristan İmparatoru, Fransa Kralı, İngiltere Kralı ve Rus Çar'ının saraylarının porselen fabrikalarında saraya ve yakın çevresi için çok özel ve ünlü porselenler üretiliyordu. İşte belki de bu düşünceyle II. Abdülhamid de saraya bağlı olarak özel üretim yapabilecek bir porselen fabrikasının kurulmasını istiyordu. Ama böyle önemli bir fabrikanın kurulması, acaba bu kadar "anlık" bir kararın sonucu olabilir miydi? Bu fabrikanın II. Abdülhamid döneminde ve büyük bir hızla kurulmuş olması, kendisinin sanata olan ilgisi ve yakınlığını da akla getiriyor. Unutmamak gerekir ki, II. Abdülhamid, 1867 yılında Abdülaziz'in resmi gezisine katılarak başka Paris, Londra olmak üzere büyük şehirleri görmüş, Dünya Sergisi'nde bulunmuş, müzeleri gezmiş, bu konulardaki özenli ürünlerle yakından ilgilenmişti. Nitekim 1873 Viyana Dünya Sergisi'nde Osman Hamdi Bey'in komiserliğinde düzenlenen Osmanlı faaliyetlerinde gerçek üretim yapan geleneksel bir çini atölyesi de

kurulmuştur. Ayrıca marangozluk konusundaki kişisel yetenekleri bilinen böyle birisi için sanatla, çiniyle ve porselenle ilgilenmek ve bunların sarayda üretilmesi konusunda öncülük etmek kararı daha kolay alınmış olmalıydı.

Hazırlıkları tamamlanan yapı II. Abdülhamit'in emri ile Yıldız Sarayı bahçesine saray mimarı İtalyan Raimondo d'Aranco tarafından tasarlanmıştı. Yapımı hızla tamamlanarak 1892 yılında çalıştırılmaya başlanan fabrika, 1894 depreminde zarar görmüş, gerekli onarımlar hemen yapılarak yeniden üretime geçilmişti. Yıldız Sarayı bahçesinde kurulmuş olan bu fabrika, önce Avrupa teknolojisiyle çalışmaya başlamıştı. Ama kısa bir zaman içinde, gerilemekte olan Türk çini ve porselen geleneğinin yeniden geliştirilmesi yönünde çok önemli bir görevi yerine getirmişti. Çin'de bir saray geleneği olan porselen endüstrisi, Avrupa'da, 18. Yüzyıl'da özellikle de sarayların ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeni geliyordu.

Kısacası 19. Yüzyılda Doğu'nun bu "soyul sanatını, Batı'da öncelikle "Saraylar için", ama sadece "sarayların kalın duvarları içinde" üretmenin yarışı yaşıyordu. Özellikle de sarayların ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeni geliyordu.

“Yıldız Çini Fabrika-i Hümayunu”da hiç kuşkusuz böyle bir düşünceyle ilişkili olarak kurulmuştu. İlk kurulduğu yıllardan başlayarak, “Yıldız Çini Fabrika-i Hümayunu”nün öncelikle Saray ve çevresinin çini ve porselen ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulduğu söylenir. Oysa fabrikanın 110 yılı aşan süre içindeki ürünlerine bakınca çok daha önemli açılardan da Türk sanatı üzerinde etkileri olduğu görülür. Diğer yandan, “Yıldız Çini Fabrika-i Hümayunu”, Anadolu’nun geleneksel çinicilik sanatının yeniden canlandırılması için yapılan çok önemli bir teknoloji geliştirme merkezi olmuştu. Birçok ünlü sanatçının bu fabrikayla ilişkileri olmuştu. Nitekim “Yıldız” için çalışan sanatçıların çoğu, o günlerin ünlü kişileri idi. Hatta belki de bu fabrikanın kaderi “Sanayi-i Nefise Mektebi” ile birlikte kurulmuştu.

Topkapı Sarayı’nın üstatları yüzyıllar boyunca çinicilik alanında önemli ürünler tasarlamışlardı. Bu kez de Yıldız Sarayı’nın usta sanatçıları, hem son yüzyılın Osmanlı porselen ve çini sanatının genel kimliğini belirlemişti. Ayrıca da Avrupa teknolojisi ile Anadolu geleneğinin yeni yorumlarını yaratmışlardı...

Fabrikada dikkat çeken diğer önemli özellik ise fabrika ürünlerinde, fabrikanın amblemi olan ay-yıldız ve eser yapım yılının son iki

rakamına veya bazı ürünlerde ressamın imzasına rastlanırdı.

1894 yılından başlayarak 1909 yılına kadar fabrikada üretilmiş eserlerin üzerinde bu kodlama sistemi kesiksiz olarak sürdürülmüştü. 1909 yılında II. Abdülhamid dönemi ile birlikte “Yıldız Çini Fabrika-i Hümayunu” kapandığı için bu çalışma düzeni de kesilmişti. 1911-1918 yılları arasında, başlangıçtaki düzenden bütünüyle uzaklaşmıştır. Tasarım ve teknoloji de değişmeye başlamıştı. Nitekim yapılan porselenler artık “Yıldız Çini Fabrika-i Hümayunu” ürünü değildi. Ürünler teknik yönden eski kalitesinden uzaklaşmıştı. Amblemeler ise kırmızı, mavi, siyah olarak yazılmış ve tarihlendirme sistemi de değişmiştir. 33 Fabrika’nın Sümerbank tarafından çalıştırıldığı yıllar içinde ise, amblemeler yeniden değişmiştir. Fabrika TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı’na bağlandıktan sonra ise amblemeler yeniden değiştirilmiştir.

BURSA'NIN ZAMAN AYARI TOPHANE SAAT KULESİ

SEVAL DEMİREL 11/A İNEGÖL ■

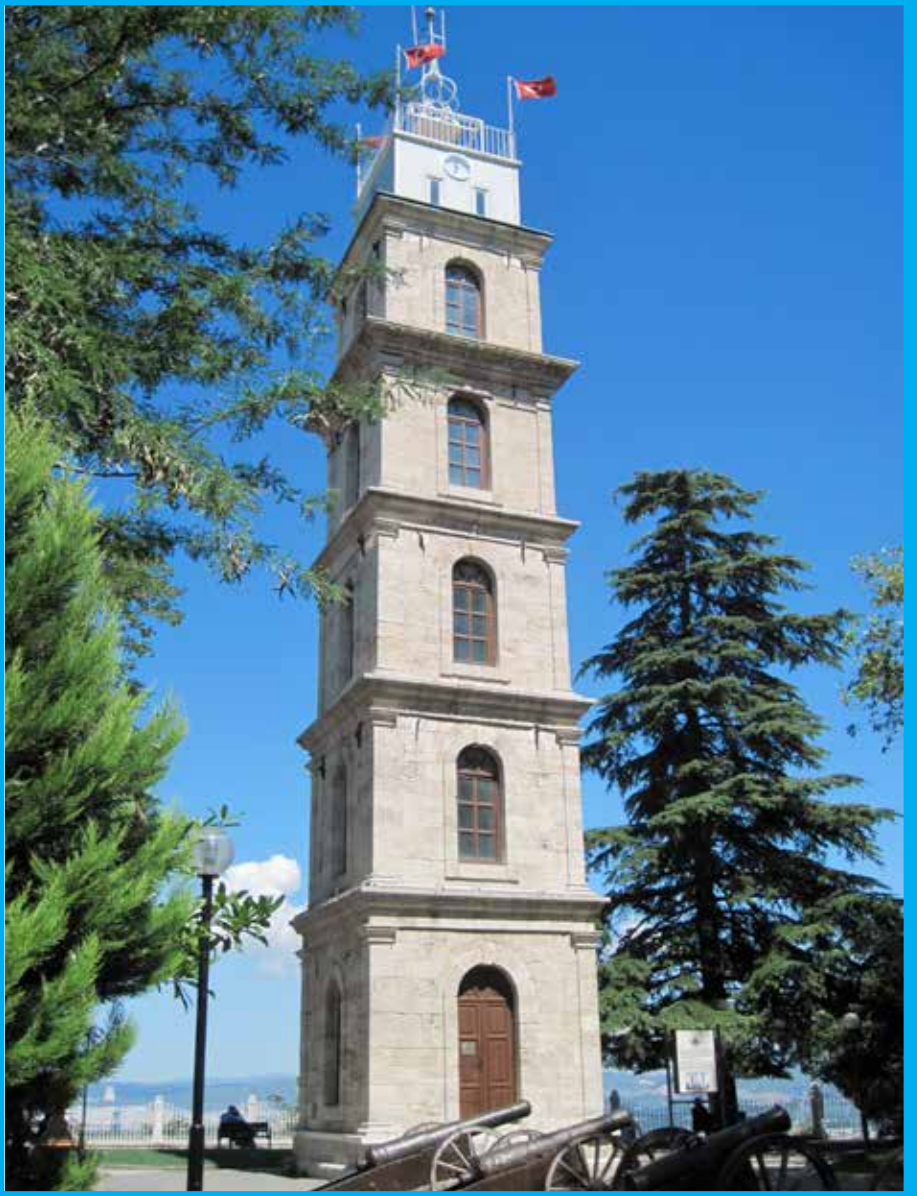

İnsanoğlu için zaman güneşin doğması ve akşamın batması kavramından ibaretti. Ama yine de hızla akıp gidenin ne olduğunu tam bilmediği bu otgu insan ilk problemlerinden birisi olmuştur. Bilinen tek zaman ayarlayıcı güneşi izleyerek güneş saatini buldu. Artık zaman insanoğlunun oluşturduğu ölçütler ile biçimlendirildi. Yeterli değildi, ölçüyü gösterecek bir de alet gerekiyordu. Zaman ölçer de bulundu. İşte zaman makinesi saat, böylece hayatımıza girdi. Ama bu da yetmezdi. Herkesin görmesi lazımdı ve saat kulesi ortaya çıktı.

Saat doğu medeniyetleri tarafından bulunmuş olmasına karşın kule saati geleneği ve mekanik saat Batı'da gelişti. İlk saat kulesi İtalya'da 1348 yılında yapıldı. 16 yüzyıla gelindiğinde Avrupa'da yaygınlaşan saat kulesi 1577 yılında III. Murat döneminde Üsküp'te inşa edildi. Saat Kulelerinin Anadolu'da yaygınlaştıran ise II. Abdülhamit'tir. Tahta çıkışının 25. Yılında ülke genelinde 70'in üzerinde saat kulesi yapılmasını emreder. Böylece hem kent estetiğine saat kuleleri kazandırırken, hem de zaman ölçme anlamında bir reform gerçekleştirilir. Osmanlı dönemindeki en estetik saat kulesi olarak İzmir Saat Kulesi gösterilir...

Anadolu' da yapılan birçok saat kulesinden biride Bursa Tophane Saat Kulesidir. Bursa'da şehrin tam merkezinde yer alan Tophane, Bursa'nın zirvesinde bir tarih içermektedir. Bursa'nın müthiş manzarasını kuşbakışı bir konumdan seyrebileceğiniz Tophane'de başta Osman Gazi ve Orhan Gazi'nin türbeleri olmak üzere olmak üzere birçok tarihi yapı bulunmaktadır. Mahallenin adı da isminden de anlaşılacağı gibi tepelerde bulunan toplardan gelmektedir. Osmanlı döneminde topların döküldüğü parkta bugün hala çok sayıda top tepede bulunmakta ve bu toplar ramazan aylarında kullanılmaktadır. Bursa'daki Tophane Saat Kulesi ilk kez Sultan Abdülaziz döneminde Tophane Parki içinde bulunduğu yerden Panoramik Bursa manzarasının görünmesi dolayısıyla, yangın kulesi olarak kullanılmıştır.

Bursa Saat Kulesi, dört kattan oluşan kare planlı bir kuledir. Kesme taşlardan yapılan saat kulesinin ikinci ve üçüncü katlarında ise bir balkon yer almaktadır. Kulenin her cephesinde sivri kemerli bir pencere ve niş, üçüncü katında; şehre bakan yüzünde de yuvarlak kadranlı bir saat bulunmaktadır. Ancak tamamen yıkılan ve günümüze ulaşamayan bu saat kulesinin ne zaman ve neden yıkıldığı konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır.

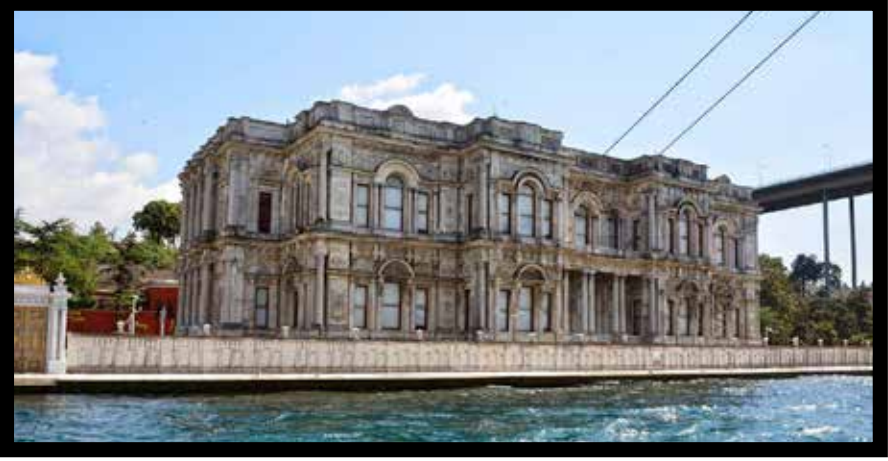
Günümüze ulaşmış olan Bursa Saat Kulesi'nin yapımına ise yine aynı yerde, Vali Reşit Mümtaz Paşa ve Belediye Reisi Mehmet Emin Bey döneminde, 1904 yılının ağustos ayında başlanmış; tam bir yıl sonra, 1905 yılının ağustos ayında inşası tamamlanmıştır. Yeni kule de önceki kule gibi kesme taştan yapılmıştır. 33 metre yüksekliği olan kuleye, dört basamaklı yuvarlak kemeri bulunan kapıdan girilmektedir. Bursa Saat Kulesi'nin üst katlarına ahşap bir merdivenle çıkılmaktadır. Beş profilli saçağın altı parçaya bölündüğü kulenin her katının cephesinde, dikdörtgen bir pencere yer almaktadır. En üst katın

her bir cephesinde de yuvarlak kadranlı birer saat yer almakta olup ağırlıkla çalışan bu saatlerin çanının çapı ise 90 santimdir. Sadece denize bakan cephede kapının üstünde Abdülmecid'e ait tuğra yer alır.

Bir zamanlar Bursa'nın pek çok noktasından görülen Tophane Saat Kulesi, kentin dikine yükselişi nedeniyle artık belli noktalardan görülür oldu. Kule günümüzde, Bursa Belediyesi'nce yangın gözetleme amacıyla da kullanılmaktadır.

BEYLERBEYİ SARAYI

SELEN UĞURLU 12/B BEYKENT

Beylerbeyi ve çevresinin yerleşim alanı olarak kullanılması tarihte oldukça gerilere, Bizans Dönemi'ne kadar gider. Farklı tarihsel dönemlerde inşa edilen yapıların ardından Sultan II. Mahmud (1808-1839) Dönemi'nde inşa edilen ahşap sarayın yanmasıyla Sultan Abdülaziz, 1863- 1865 yılları arasında sarayı ve ek binaları yaptırır. Bugünkü saray kompleksi içinde mabeyn ve harem bölümlerinden oluşan ana saray binası, Deniz Köşkleri, Tünel ile üst set bahçelerde büyük havuzun etrafındaki Sarı Köşk, Mermer Köşk ve saltanat atlarını barındırmak amacıyla inşa edilmiş Ahır Köşk yer alır. 1851 (H. 1268) tarihinde sultan Abdülmecid Han içinde otururken bir yangın çıktı. O zaman Pâdişâh, Vâlide Sultân ve harem halki Çırağan Sarayı'na nakledildiler.

Eski Beylerbeyi Sarayı'nda geçen hâdiselerden birisi de; Amerikalı Prof. Mr. Smith'in arkadaşlarıyla beraber sultan Abdülmecid'in önünde Amerika'dan getirilen telgraf makinesiyle ilk tecrübe yapılmasıdır. Pâdişâh bu tecrübeden çok memnun olmuş; "Maşallah, maşallah!" diye karşılamıştır. Bu husustaki vesika, Başbakanlık arşivi dâhiliye kısmı 227 numaralı sandıkta 7919 numarada kayıtlıdır.

1851 târihinde yanan eski Beylerbeyi Sarayı'nın kalıntıları sultan Abdülaziz Han tarafından yıktırılarak yerine hassa mîmârî Serkis Balyan'a baştan başa mermerden bugünkü

Beylerbeyi Sarayı yaptırıldı. Sarayın inşası 1861 târihinden 1865 târihine kadar dört yıl sürdü ve yapımında büyük ölçüde eski sarayın enkaz ve eşyasından istifade edildi.

Boğaziçi'nin Anadolu yakasında, Çengelköy ve Kuzguncuk arasında yer alan Beylerbeyi, geçmişte Bizans döneminden Osmanlı İmparatorluğu dönemine değin önemli bir yerleşim alanı olmuştur. 17. ve 18. yüzyılda İstavroz Bahçeleri ve Beylerbeyi olarak iki ayrı bölümden oluşmuştur. İstavroz, Beylerbeyi'nden sonra, Türk ve Rumlarla meskun İstavroz Bahçeleri yerleşim alanına verilen ad idi. İstavroz adı, İmparator Konstantinus'un diktirdiği haç (İstavroz)dan dolayı verilmiştir. İstavroz Bahçesi denilen bir Sultan sarayı da mevcuttu. Sultan Murat IV (1623-1640), 1612 yılında burada doğduğu için bu sarayı çok sevdi. İstavroz'un iç kısmında, dağlık kısımda, iki yuvarlak tepe üzerinde, Eski Çamlıca ve Yeni Çamlıca denilen

birbirine yakın iki mesire yeri mevcuttu. Istavroz'un yanında sahilde, Türk ileri gelenlerine ait sıra yalılar olarak anılan bir dizi ahşap evler vardı. Şirket-i Hayriyye Müessesesi'nin yayınladığı Boğaziçi Salnamesi'nden, bugün yerinde olmayan Beylerbeyi Kasrı ve iskele arasındaki yeri Istavroz olarak geri kalan ise Beylerbeyi adıyla anılabileceği sonucunu çıkarabilmekteyiz.

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'ni gerek görev gerekse seyahat amacıyla ziyaret eden Batılı gözlemciler, yazarlar hatıratlarında eski Beylerbeyi Sarayı'na da yer vermişlerdir. 1835-39 yıllarda Osmanlı Devleti hizmetinde askeri öğretmen olarak görev yapan Helmuth von Moltke, hatıratında bu sarayı şöyle anlatmaktadır: "...Beylerbeyi Sarayı'nın arka tarafındaki bir kapıdan bahçeye girdim. Bahçe bir çok setlerle arkadaki bir tepenin zirvesine kadar uzanıyor ve yüksek yeşil duvarlar, hududunu belirtiyordu. Sarayın deniz cephesindeki pencereleri hep kafeslidir; sadece Harem pencereleri değil Selamlık kısmındaki pencerelerde de kafes vardı. Fakat Harem tarafındakiler hem daha yüksek hem daha sıktır. Padişahın yanına giderken saraya girdiğimizde güzel büyük bir merdivenden çıktık. İçinde mobilya namına bizim evlerimizde mevcut şeylerden farklı bir döşeme bulunmayan bir çok salonlardan geçtik. Sadece yerler Lübnan parkesiyle döşeliydi" 29. Sarayın tavan süslemeleri arabesk üslupta, parkeleri ise nadide ağaçlardan imal edil-

mişti. Özellikle Mâbeyn-i Hümâyûn'un üst kat salonunda Doğu ile Batı süsleme üsluplarından bir sentez oluşturulmuştu. Hünkâr İskeleyi Sözleşmesi'nden sonra Rus Çarı'nın Osmanlı sarayına hediye olarak gönderdiği dünyanın altı büyük aynası bu salonda bulunmaktaydı. Sarayın ziyafet salonunun duvarlarında ise birbirine geçmeli değerli ağaçlarla kaplıydı. Tavan ise meyve ağaçlarıyla bezeliydi. Buradan uzun bir koridorla Hünkâr Dairesi de denilen padişahın husûsi dairesine geçilirdi. Bu koridorun her iki tarafında beyaz mermerden yapılmış çeşmeler vardı. Hünkâr Dairesi'nin iki odasının zemini krem renginde hasırlarla döşeliydi. Sarayın Harem bölümünün dekorasyonu hakkında ise kaynaklarda yeterince bilgi bulunmamaktadır.

EĞİTİMİN TÜRKİYE MARKASI

OKYANUS KOLEJLERİ

KAMPÜSLERİMİZ

ADANA

☎ 0322 999 19 90

ANKARA - ERYAMAN

☎ 0 312 242 13 23

ANKARA - İNCEK

☎ 0312 460 18 88

ANKARA - KEÇİÖREN

☎ 444 10 98

ANTALYA - KONYAALTI

☎ 0242 229 49 01

ANTALYA - LARA

☎ 444 10 98

ATAŞEHİR

☎ 0216 291 11 93

ATAŞEHİR - 2

☎ 0216 317 35 34

AVCILAR

☎ 0212 422 80 83

BAHÇELİEVLER

☎ 0212 643 93 63

BAHÇEŞEHİR

☎ 0212 605 06 09

BAYRAMPAŞA

☎ 0212 544 09 99

BEYLİKDÜZÜ

☎ 0212 853 69 00

BEYLİKDÜZÜ - 2

☎ 0212 853 38 76

BEYKENT

☎ 0212 855 96 96

BURSA - İNEGÖL

☎ 0224 715 91 91

BURSA - NİLÜFER

☎ 0224 413 93 95

ÇEKMEKÖY

☎ 0216 641 30 05

DİYARBAKIR

☎ 0412 235 05 05

FATİH

☎ 0212 521 19 99

GÜNEŞLİ

☎ 0212 515 10 11

HALKALI

☎ 0212 470 40 10

İZMİR - BORNOVA

☎ 0232 325 70 70

İZMİR - MAVİŞEHİR

☎ 0232 300 73 73

KEMERBURGAZ

☎ 0212 360 05 01

MİMARŞINAN

☎ 0 212 863 82 82

SANCAKTEPE

☎ 0216 311 30 81

TATVAN

☎ 0434 827 06 56

GENEL MÜDÜRLÜK

Talat Paşa Cad. Yeşil İrmak Sk. No: 1 Esenkent - Bahçeşehir / İSTANBUL

okyanuskoleji.k12.tr
444 10 98

